Arbetsgruppsmöte 22/3

- **Agenda – Referenslaboratorier och fåtalsdiagnostik**
-
- 10:00-10:15 Samling med kaffe och fralla
- 10:15-10:45 Introduktion *(Lena Dillner -Hans Gaines)*
- 10:45-12:30 Grupparbete – Efterfrågan och behov *(Annika Tiveljung-Lindell)*
- 12:30-13:15 **Lunch** på nedre botten i Eugeniahemmet
- 13:15-15:00 Grupparbete – Utbud och referenslaboratorier *(Annika Tiveljung-Lindell)*
- 15:00-15:15 **Kaffe**
- 15:15-15:50 Diskussion
- 15:50-16:00 Sammanfattning av dagen *(Lena Dillner)*
-
-

Laboratorienätverk för Smittskydd och Mikrobiologi i Sverige

- Regeringsuppdrag till SMI december 2010
  - Se över formerna för myndighetens laborativa verksamhet
  - Undersöka möjligheten att öka samverkan med regionala laboratorier
  - Fördjupad kartläggning av behov hos olika aktörer

- SMI föreslår: *”Ett nätverk mellan sjukvårdshuvudsmannens laboratorier och myndigheternas laboratorier för smittskydd och mikrobiologi”*

SMIs uppgifter

- SMI:s huvuduppgifter är numera kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning.
- Den mikrobiologiska laboratorieverksamheten bedrivs i fortsättningen med huvudinriktning på agens som faller under smittskyddslagen, såväl avseende diagnostik som forskning.
- SMI ska utföra mikrobiologiska laboratorieundersökningar som är av unik natur eller som av andra skäl inte utförs av andra laboratorier. Diagnostiken ska utföras mot avgift för full kostnadstäckning.
- Den mikrobiologiska verksamheten inom myndigheten är föremål för en utredning (Ett laboratorienätverk för smittskydd och mikrobiologi i Sverige) som också tagit upp frågan om referenslaboratorier och finansieringen sådana funktioner.

Sammanfattning SMIs rapport

- SMIs instruktion förändras så att myndigheten får i uppgift att i samråd med sjukvårdshuvudmännen ansvara för ett laboratorienätverk och referenslaboratorier för smittskydd och mikrobiologi

- SMI får i uppdrag att i samråd med sjukvårdshuvudmännen och myndigheter med laborativ verksamhet, etablera nätverk för operativ verksamhet, beredskap och utbrottshantering och övervakning av betydelse för smittskydd och mikrobiologi i Sverige

- SMI får i uppdrag att tillhandahålla ett koordinerande centrum för det laborativa nätverket

- Ett råd med beslutsmandat för nätverket inrättas med representanter för de aktörer i stat, landsting och kommun som har ansvar för de verksamheter som ingår i nätverket

- En referensgrupp till nätverket inrättas med representanter för nätverkets uppdragsgivare

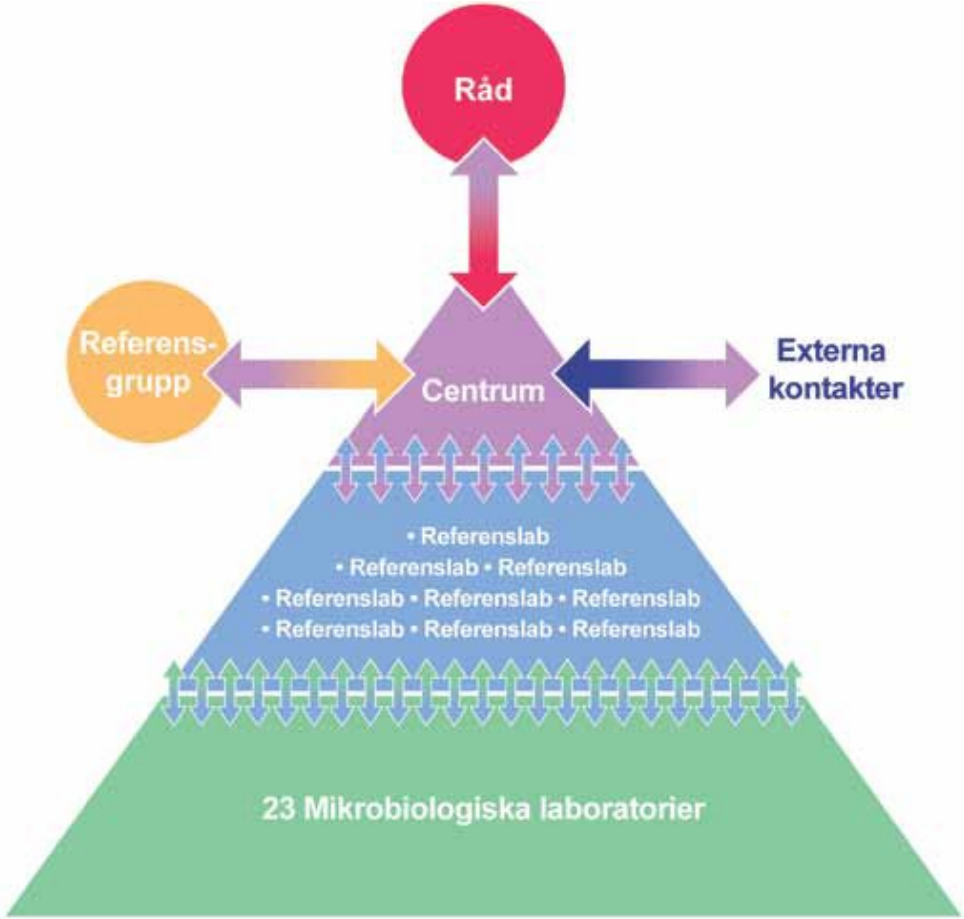
Råd
Referens-
grupp
Centrum
Externa
kontakter
• Referenslab
• Referenslab • Referenslab
• Referenslab • Referenslab • Referenslab
• Referenslab • Referenslab • Referenslab
23 Mikrobiologiska laboratorier

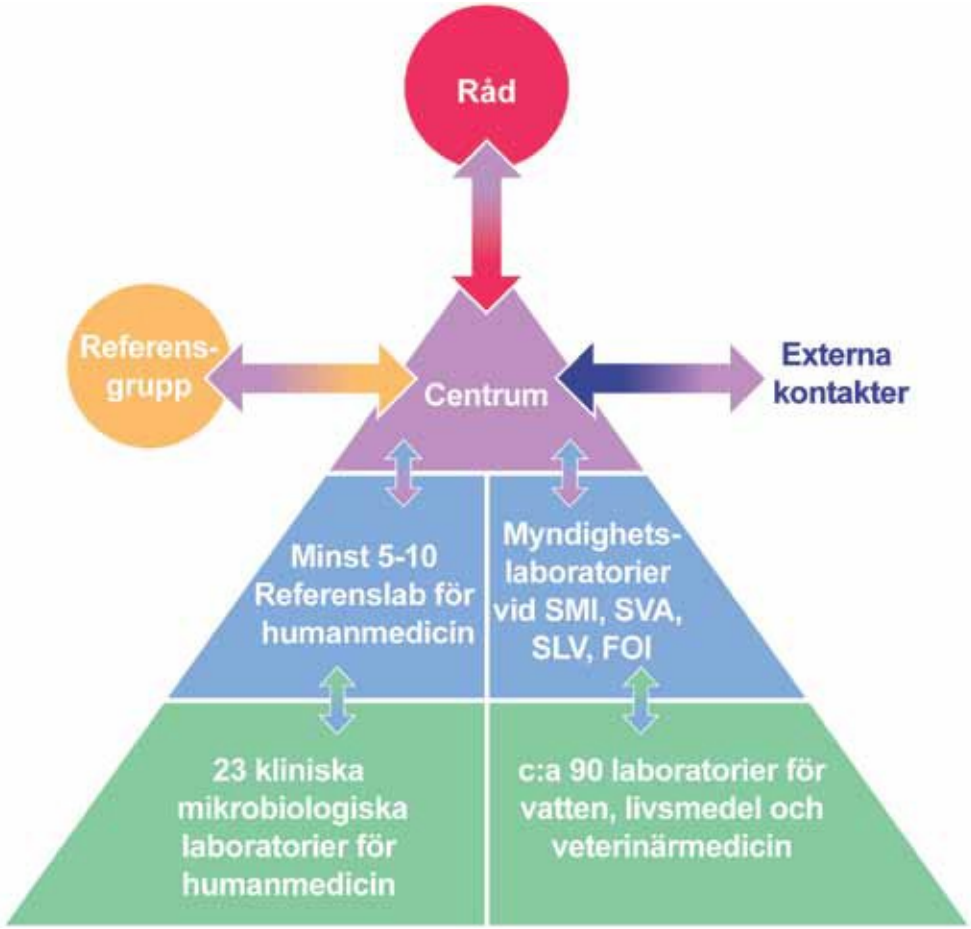
Råd
Referens-
grupp
Centrum
Externa
kontakter
Minst 5-10
Referenslab för
humanmedicin
Myndighets-
laboratorier
vid SMI, SVA,
SLV, FOI
23 kliniska
mikrobiologiska
laboratorier för
humanmedicin
c:a 90 laboratorier för
vatten, livsmedel och
veterinärmedicin

Ur rapporten (SKL/SMI)

- ”Diagnostiken, inte bara vård- och behandling, är sjukvårdshuvudmännens ansvar och utgör en integrerad del av hälso- och sjukvården”

- ”Sjukvårdshuvudmännen ansvarar för de laboratorieundersökningar som utförs inom hälso- och sjukvården inklusive undersökningar enligt smittskyddslagen samt undersökningar vid utbrott av smittsam sjukdom”

Ur rapporten

- R-listor
- Samverkan är vanligen inte formaliserad genom avtal utan består av av frivilliga åtaganden
- Brist på samverkan innebär ökade kostnader som följd av dubbelarbete vid olika laboratorier för utvärdering av nya tester, instrument och liknande
- Icke formaliserad samverkan mellan laboratorier kännetecknas av viss sårbarhet och dessutom av viss ineffektivitet

Mål

- Målet med dagens möte:
- Föreslå samarbetsformer med referenslaboratorier
- Föreslå hur behoven av fåtalsdiagnostik ska tillgodoses

- Genom att:
- Definiera minimikrav på referenslabsfunktioner
- Definiera våra behov av referenslaboratorier respektive behov av fåtalsdiagnostik
- Föreslå hur vi ska kunna ta del av vetenskaplig kompetens vid referenslaboratorier samt definiera vilka krav vi har på sådana laboratorier.

Referenslaborativa funktioner (ECDC)

1. Referensdiagnostik
2. Referensmaterial
3. Vetenskaplig expertis
4. Samverkan och utveckling
5. Övervakning, varningssystem, utbrottshantering

Referenslaborativa funktioner

1. Mikrobiologi
2. Övervakning
3. Övrig expertis

Referenslaborativa funktioner: Mikrobiologi

Exempelvis referensdiagnostik, bekräftande diagnostik, referensmaterial, rådgivning och rekommendationer till laboratorier, råd och stöd för kvalitetsövervakning, övervakning ovanliga händelser diagnostiska tester, organisation av back-up

Referenslaborativa funktioner: Övervakning

Exempelvis övervakning ovanliga händelser avseende incidens, vaccin immune-escape, typning av specifika mikroorganismer för epidemisk övervakning eller för smittspårning.

Referenslaborativa funktioner: Övrig expertis

Exempelvis rekommendationer till myndigheter/ andra aktörer inom folkhälsa, policies vaccinfrågor, utbrottshantering, beredskapsplanering, regionala/ internationella nätverk, forskning och utveckling

Verksamhetsområden SMI

1. Högpatogena smittämnen riskklass 3-4
2. Livsmedels- och vattenburen smitta
3. Antimikrobiell resistens
4. Vaccinprogrammets sjukdomar
5. Influensa m m
6. Blodburen smitta, STI
7. Parasitologi

Högpatogena smittämnen riskklass 3-4

Väsentligen heltäckande inom både mikrobiologi och övervakning.

Livsmedels- och vattenburen smitta

Mikrobiologi: saknar väsentligen primärdiagnostik men kan tillhandahålla viss bekräftande diagnostik och referensmaterial etc

Övervakning: Hanterar övervakning och utför typning av bakteriella smittämnen

Antimikrobiell resistens

Mikrobiologi: saknar väsentligen primärdiagnostik men kan tillhandahålla bekräftande diagnostik, referensmaterial och många andra funktioner

Övervakning: Hanterar övervakning och utför typning

Vaccinprogrammets sjukdomar

Mikrobiologi: övervakning av immunologiska läget

samt viss primärdiagnostik, kan ofta tillhandahålla bekräftande diagnostik och referensmaterial

Övervakning: Hanterar övervakning och utför typning för epidemiologisk övervakning

Influensa m m

Mikrobiologi: primärdiagnostik i undantagsfall, upprätthåller många mikrobiologiska referensfunktioner

Övervakning: Hanterar övervakning och utför typning för epidemiologisk övervakning

Blodburen smitta, STI

Mikrobiologi: SMI kan bara undantagsvis tillhandahålla mikrobiologiska referensfunktioner

Övervakning: Hanterar övervakning av incidens men utför inte heltäckande typning för epidemiologisk övervakning

Parasitologi

Mikrobiologi: SMI upprätthåller mikrobiologiska referensfunktioner även för maskar och urdjur utan speciellt smittskyddsintresse

Övervakning: Hanterar övervakning och utför typning för epidemiologisk övervakning av smittämnen av betydelse för smittskydd